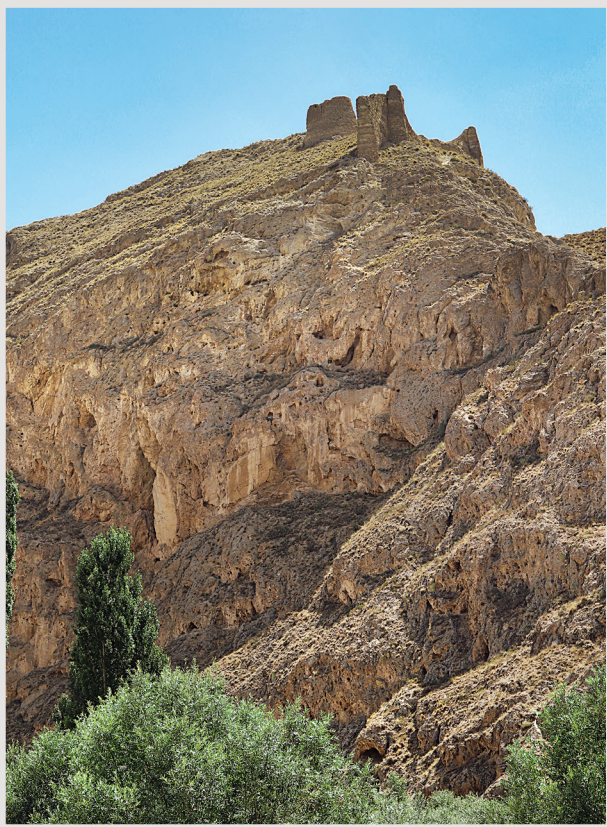

کلید فتح مازندران

فیروزکوه دژی مستحکم دارد که در گذشته حاکمی مقتدر به نام پیروزشاه آن را در دست داشته است

مهلا داریان / دبیر سرزمین من

دژ پیروزشاه در ارتفاع ۲۵۰۰ متری - شهر فیروزکوه

قلعه‌ای رفتیم که کلید فتح مازندران را در دستش دارد و یکی از مهم‌ترین دربندهای کاسپین است؛ قلعه‌ای بر بلندای کوهی در ارتفاع ۲ هزار و ۵۰۰ متری که عقابی زیبا بر فراز آن ما را مبهوت خودش کرد؛ دژی مستحکم که حاکمی مقتدر به نام پیروزشاه آن را در دست داشته و جنگ‌های بسیاری را دیده است. یکی از خونین‌ترین جنگ‌ها حمله مغولان به این قلعه بود و رکن‌الدین پسر خوارزمشاه پس از فرار پدرش به این قلعه پناه آورد اما سپاه چنگیزخان مغول با محاصره‌ای طولانی آنها را مجبور به تسلیم کرد و همه‌شان را از دم تیغ گذراند. مورخان تیمور لنگ را هم یکی از فاتحان آن می‌دانند که در نهایت با حمله شاه اسماعیل صفوی در هم شکست و فتح شد.

قلعه پیروزشاه دارای شاه‌نشین، سربازخانه، اتاق‌ها و آب‌انباری است که داستان‌های بسیاری دارد ولی اکنون زیر آفتاب سوزان تابستان تنها پناه سلطان آسمان و جوجه‌هایش است.

«و ما وارد معابر کوهستانی شدیم و به دروازه‌های مه‌آلود کاسپی رسیدیم.» این را آریان، مورخ یونانی در قسمتی از کتاب «لشکرکشی اسکندر» و در توصیف منطقه‌ای باستانی از ایران نوشته و ما هم در خنکای دلچسب صبح تابستان به سمت سرزمین هیرکانی رفتیم تا دروازه شگفت‌انگیز کاسپین را پیدا کنیم.

محوری که از شمال سرده‌خوار شروع می‌شود و به جاده فیروزکوه می‌رسد و از آنجا تا خاک پارت ادامه پیدا می‌کند؛ سرزمینی که هنوز قسمت‌های وسیعی از آن کاوش نشده و می‌توان تخیلات را در آنجا به پرواز درآورد.

مسیرمان معبری است پرازقلعه‌ها و دژهای دست‌نیافتنی در کوهستان‌های مرتفع و از همه مهم‌تر طاقی عظیم و محصور در جنگل‌های باستانی هیرکانی که به آن تخت جمشید مازندران هم می‌گویند.

ابتدای مسیرمان وارد شهر فیروزکوه شدیم و به سمت

محوطه باستانی ویمه یا پیرکمر - شهر فیروزکوه

هزاران سال تاریخ، منتظر حفاظت و کاوش

محوطه باستانی «پیرکمر» در محاصره زمین‌های کشاورزی خاک می‌خورد

از دیوارهایی با ملات باستانی نشان می‌دهد، جایی که ما روی آن ایستاده‌ایم مقبره‌ای از اعضای خاندان شاهی بوده یا معبدی از دوران مادها در آن استقرار داشته که نیازمند کاوشی دقیق‌تر است و با توجه به اینکه این اثر ثبت ملی شده و در میان زمین‌های کشاورزی محصور شده، بیم تخریب و دست‌درازی در آن می‌رود و نیازمند حفظ و حراست بیشتر است؛ امری که هنوز محقق نشده است.

در خودرویمان نشستیم و هنوز استارت زده بودیم که نیسانی آبی با سرعت و به طرزی شگفت‌انگیز از زیر گذر باریک رد شد؛ انگار چشم بسته آن را از حفظ بود و ما پشت سرش با تعجب همچنان با احتیاط واردش شدیم و به سوی قلعه‌ای جدید رفتیم.

توصیه: فیروزکوه پر از تاریخ و ماجرا است. از عصر آهن تا قاجار و تنگه واشی ایستگاه آخر تاریخ را ورق می‌زند.

اگر قصد اقامت در فیروزکوه را دارید تنگه‌واشی از جاذبه‌های طبیعی این منطقه است؛ تنگه‌ای که خصوصاً در تابستان در آب‌های روانش به جای ماهی توریست شنا می‌کند. در طول مسیر تنگه، کتیبه‌ای زیبا ماجرای شکارگاه سلطنتی شاهان قاجار در قابی سنگی را روایت می‌کند که متأسفانه در طول زمان گردشگران آسیب‌هایی به این کتیبه رسانده‌اند.

را دنبال می‌کرد. انگار به سرزدن‌های گاه و بی‌گاه بازدیدکنندگان عادت داشت و مثل یک راهنمای تور برایمان صحبت کرد؛ «هر از گاهی حفاران در جست‌وجوی گنج به سراغ این تپه می‌آیند و حتی کوزه‌های طلا پیدا کرده‌اند ولی دستگیر شده‌اند. نگاه کنید اینجا را همین تازگی کنده‌اند. پشت تپه قبر هم هست؛ حتماً آنجا را هم ببینید.» دور تا دور پیرکمر بویچه‌زاری است که عطر گل‌های بنفش‌اش مدھوشمان کرده و چون انگشتری لاجورد روی بستری سبز و بنفش از بالا دیده می‌شود. اینجا سکونتگاهی تاریخی است که با توجه به تنوع سفالینه‌های یافت‌شده در آن، دوره‌های مختلفی از تاریخ در آن زیسته‌اند.

این احتمال داده می‌شود که شهری تاریخی و ارگی حکومتی در آن قرار داشته و در طول زمان خاک فراموشی روی آن نشسته اما آثاری

نسیم خنک، هوای کوهستان را برایمان هدیه آورده بود. از بالای دژ فیروزکوه که پایین آمدیم، محوطه باستانی پیرکمر یا کمرپیری درست در کنار جاده اصلی در منطقه ویمه، میان زمین‌های کشاورزی تنها مانده بود.

مسیر رسیدن به آن جاده‌ای است که از زیر گذر ترسناک رد می‌شود. آنقدر زیر گذر باریک است که اگر دست فرمانتان خوب نباشد یا می‌ترسید عبور کنید و یا خودرویتان را با دیوارهای سیمانی آن حسابی نقاشی می‌کنید.

از یک جایی به بعد اما باید پیاده گزمی کردیم. از زمین‌های زیرکشت بویچه و شیدرد شدیم و پس از پریدن از روی یک کانال، تپه باستانی به ما خیر مقدم گفت.

مالک زمین با خوشرویی به سراغمان آمد و کارگرمش هم با کنجاوی ما